TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 24. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vienlīdzīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jomā – Direktīva 79/7/EEK – 4. panta 1. punkts – Jebkāda veida diskriminācijas dzimuma dēļ aizliegums – Mājsaimniecībā nodarbinātie darbinieki – Aizsardzība pret bezdarba risku – Izslēgšana – Sieviešu dzimuma darbinieču īpaši nelabvēlīgā situācija – Sociālās politikas leģitīmie mērķi – Samērīgums

Lietā C-389/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Vigo* (Bigo Administratīvā tiesa Nr. 2, Spānija) iesniedza ar 2020. gada 29. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 14. augustā, tiesvedībā

CJ

pret

***Tesorería General de la Seguridad Social* (*TGSS*)**,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: otrās palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], kas pilda trešās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Pasers [*J. Passer*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente) un N. Vāls [*N. Wahl*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 30. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– CJ vārdā – *J. De Cominges Cáceres*, *abogado*,

– *Tesorería General de la Seguridad Social* (*TGSS*) vārdā – *M. S. Amaya Pilares* un *E. Ablanedo Reyes*, *letrados*,

– Spānijas valdības vārdā – *M. J. Ruiz Sánchez* un *S. Jiménez García*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *I. Galindo Martín* un *A. Szmytkowska*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 30. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV 1979, L 6, 24. lpp.) 4. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/54/EK (2006. gada 5. jūlijs) par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV 2006, L 204, 23. lpp.), 5. panta b) punktu un 9. panta 1. punkta e) un k) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp CJ un *Tesorería General de la Seguridad Social* (*TGSS*) (Vispārējā sociālā nodrošinājuma kase (*TGSS*), Spānija) par CJ lūgumu veikt iemaksas aizsardzībai pret bezdarba risku.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 79/7

3 Atbilstoši Direktīvas 79/7 otrajam apsvērumam:

“tā kā vienlīdzīgas attieksmes princips sociālā nodrošinājuma jautājumos, pirmkārt, būtu jāīsteno tiesību aktos noteiktajās sociālā nodrošinājuma sistēmās, kas nodrošina aizsardzību slimības, invaliditātes, vecuma, nelaimes gadījumu darbā, arodslimību un bezdarba gadījumā, kā arī sociālajā palīdzībā, ciktāl ar to paredzēts papildināt vai aizstāt iepriekš minētās sistēmas”.

4 Šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šī direktīva attiecas uz:

a) tiesību aktos noteiktajām sistēmām, kas nodrošina aizsardzību šādos gadījumos:

– slimība;

– invaliditāte;

– vecums,

– nelaimes gadījumi darbā un arodslimības;

– bezdarbs;

[..].”

5 Minētās direktīvas 4. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Vienlīdzīgas attieksmes princips nozīmē to, ka nepastāv nekāda – ne tieša, ne netieša – diskriminācija dzimuma dēļ, jo īpaši, atsaucoties uz civilo vai ģimenes stāvokli, konkrēti, attiecībā uz:

– sociālā nodrošinājuma sistēmu darbības apjomu un pieejas nosacījumiem,

[..].”

Direktīva 2006/54

6 Direktīvas 2006/54 1. pantā “Mērķis” ir paredzēts:

“Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos.

Tālab tajā ietverti noteikumi, lai īstenotu vienlīdzības principu attiecībā uz:

[..]

c) nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmām.

[..]”

7 Šīs direktīvas 2. panta “Definīcijas” 1. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

b) “netieša diskriminācija”: ja šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse nostāda viena dzimuma personas īpaši nelabvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnojam[a] ar tiesisku mērķi un ja vien tas nav atbilstīgs un vajadzīgs līdzeklis šāda mērķa sasniegšanai;

[..]

f) “nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmas”: tādas sistēmas, kas nav reglamentētas [Direktīvā 79/7], kuru nolūks ir nodrošināt uzņēmuma vai uzņēmumu grupas, tautsaimniecības nozares vai profesijas vai profesiju grupas darba ņēmējiem – darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām – pabalstus, lai papildinātu ar likumu noteiktajā sociālā nodrošinājuma sistēmā paredzētos pabalstus vai tos aizstātu neatkarīgi no tā, vai dalība šādā sistēmā ir obligāta vai pēc izvēles.”

8 Minētās direktīvas 5. pantā "Diskriminācijas aizliegums" ir noteikts:

"Neskarot 4. pantu, nepastāv ne tieša, ne netieša diskriminācija dzimuma dēļ nodarbinātības sociālā nodrošinājuma sistēmās, jo īpaši attiecībā uz:

a) šādu sistēmu darbības apjomu un pieejas nosacījumiem;

b) pienākumu veikt iemaksas un iemaksu aprēķināšanu,

[..]."

9 Šīs direktīvas 9. panta "Diskriminācijas piemēri" 1. punktā ir paredzēts:

"Vienlīdzīgas attieksmes principam pretrunā ir tādi noteikumi, kuri tieši vai netieši pamatojas uz dzimumu un ar kuriem:

[..]

e) paredz atšķirīgus nosacījumus, lai piešķirtu pabalstus vai ierobežotu šādus pabalstus viena vai otra dzimuma darbiniekiem;

[..]

k) nosaka atšķirīgas normas vai tādas normas, kas piemērojamas tikai noteikta dzimuma darba ņēmējiem, izņemot tās, kas noteiktas h) un j) apakšpunktā, attiecībā uz tiesību garantēšanu vai saglabāšanu attiecībā uz atliktiem pabalstiem, ja darba ņēmējs izstājas no sistēmas."

Spānijas tiesības

LGSS

10 *Ley General de la Seguridad Social* (Vispārējais sociālā nodrošinājuma likums) konsolidētās redakcijas, kas apstiprināta ar 2015. gada 30. oktobra *Real Decreto Legislativo 8/2015* (Karaļa leģislatīvais dekrēts 8/2015; 2015. gada 31. oktobra *BOE* Nr. 261, 103291. lpp.; labojums – 2016. gada 11. februāra *BOE* Nr. 36, 10898. lpp.) (turpmāk tekstā – "*LGSS*"), 251. pants "Aizsargājošie pasākumi" ir formulēts šādi:

"Darba ņēmējiem, kam piemēro īpašo mājsaimniecībā nodarbināto personu regulējumu, ir tiesības saņemt sociālā nodrošinājuma pabalstus atbilstoši vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmā paredzētajiem noteikumiem un nosacījumiem, ņemot vērā šādas īpatnības:

[..]

d) īpašais mājsaimniecībā nodarbināto personu regulējums neietver aizsardzību bezdarba gadījumā."

11 *LGSS* 264. panta "Aizsargātās personas" 1. punktā ir paredzēts:

"Šādu personu aizsardzība bezdarba gadījumā ir nodrošināta ar nosacījumu, ka tās šajā nolūkā veic iemaksas:

a) darba ņēmēji, uz kuriem attiecas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēma;

[..]."

Karaļa dekrēts 625/1985

12 1985. gada 2. aprīļa *Real Decreto 625/1985, por el que se desarrolla la Ley 31/1984, de 2 de agosto, de Protección por Desempleo* (Karaļa dekrēts 625/1985, ar ko īsteno 1984. gada 2. augusta Likumu 31/1984 par aizsardzību bezdarba gadījumā; 1985. gada 7. maija *BOE* Nr. 109, 12699. lpp.; labojums – 1985. gada 5. jūnija *BOE* Nr. 134, 16992. lpp.) 19. panta "Iemaksas" 1. punktā ir paredzēts:

"Visiem uzņēmumiem un darba ņēmējiem, uz kuriem attiecas vispārējā sistēma un īpašas sociālā nodrošinājuma sistēmas, kuras nodrošina aizsardzību pret bezdarba risku, ir jāveic iemaksas saistībā ar šādu risku. [..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 CJ ir mājsaimniecībā nodarbināta darbiniece un strādā pie darba devēja, kas ir fiziska persona. Kopš 2011. gada janvāra viņa ir piesaistīta īpašai sociālā nodrošinājuma sistēmai, kas piemērojama mājsaimniecībā nodarbinātām personām (turpmāk tekstā – "īpaša sistēma mājsaimniecībā nodarbinātām personām").

14 2019. gada 8. novembrī CJ iesniedza *TGSS* lūgumu veikt iemaksas aizsardzībai pret bezdarbu, lai iegūtu tiesības uz bezdarbnieka pabalstiem. Šim pieteikumam bija pievienota darba devēja rakstveida piekrišana veikt lūgto iemaksu.

15 Ar 2019. gada 13. novembra lēmumu *TGSS* noraidīja šo pieteikumu, pamatojoties uz to, ka, tā kā CJ bija piesaistīta īpašajai sistēmai mājsaimniecībā nodarbinātām personām, tad iespēja veikt iemaksas šajā sistēmā, lai saņemtu aizsardzību pret risku bezdarba gadījumā, *LGSS* 251. panta d) punktā esot skaidri izslēgta. Šis lēmums tika apstiprināts ar 2019. gada 19. decembra *TGSS* lēmumu, kas tika pieņemts pēc CJ iesnieguma par administratīvā akta apstrīdēšanu padotības kārtībā.

16 2020. gada 2. martā CJ par otro *TGSS* lēmumu cēla prasību *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Vigo* (Bigo Administratīvā tiesa Nr. 2, Spānija). Prasības pamatojumam CJ būtībā apgalvo, ka *LGSS* 251. panta d) punktā ir ietverta netieša diskriminācija dzimuma dēļ sociālā nodrošinājuma jomā attiecībā uz sieviešu dzimuma mājsaimniecībā nodarbinātām darbiniecēm, kas veido gandrīz visu šo darba ņēmēju grupu.

17 Šajā ziņā CJ norāda, ka, lai gan mājsaimniecībā nodarbinātie darbinieki ir aizsargāti pret pārejošas darbnespējas situāciju, kad tā turpinās, viņi zaudē savu darbu vai nu pēc vienošanās noslēgšanas, vai arī darba devēja atteikšanās dēļ, nebūdami aizsargāti pret bezdarbu, atšķirībā no citiem darba ņēmējiem. Tā kā to mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku situācija, kuri ir zaudējuši darbu, nav

pielīdzināta situācijai, kādā ir sociālā nodrošinājuma sistēmā apdrošinātie darbinieki, aizsardzības pret bezdarbu izslēgšana nozīmējot arī to, ka šiem darbiniekiem nav iespējams saņemt jebkādus citus pabalstus, kas ir atkarīgi no tiesību uz bezdarbnieka pabalstiem izbeigšanās. Tādējādi *LGSS* 251. panta d) punktā minētie darba ņēmēji esot nostādīti sociāli grūtā situācijā, kas izpaužas ne tikai tieši tādēļ, ka nav iespējams saņemt bezdarbnieka pabalstus, bet arī netieši – ka nav iespējams saņemt citu sociālo palīdzību.

18 Iesniedzējtiesa pauž šaubas par šīs valsts tiesību normas saderību ar Savienības tiesībām. Tā uzsver, ka starp pamatlietas pusēm nav strīda par to, ka darba ņēmēju grupu, kas ir piesaistīti mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku īpašajai sistēmai, veido gandrīz tikai sieviešu dzimuma personas. Līdz ar to šī tiesa uzskata, ka, tā kā ar šo tiesību normu sieviešu dzimuma darba ņēmējām, kas pieder pie šīs grupas, tiek liegta iespēja saņemt bezdarbnieka pabalstus, liedzot tām veikt iemaksas šī riska segšanai, minētā valsts tiesību norma rada netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ attiecībā uz piekļuvi sociālā nodrošinājuma pabalstiem. Tā kā šajā ziņā nav nekāda skaidra pamatojuma, šī diskriminācija neesot pamatota un tādējādi to varētu aizliegt ar Direktīvām 79/7 un 2006/54.

19 Šādos apstākļos *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo nº 2 de Vigo* (Bigo Administratīvā tiesa Nr. 2) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Direktīvas 79/7] 4. panta 1. punkts, ar ko ir aizliegta jebkāda – tieša vai netieša – diskriminācija dzimuma dēļ attiecībā uz pienākumu veikt sociālās iemaksas, un [Direktīvas 2006/54] 5. panta b) punkts, kurā ir paredzēts identisks tiešas vai netiešas diskriminācijas dzimuma dēļ aizliegums attiecībā uz sociālās sistēmas darbības jomu un pieejas nosacījumiem, kā arī pienākumu veikt iemaksas un iemaksu aprēķināšanu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā *LGSS* 251. panta d) punkts, saskaņā ar kuru ["]īpašais mājsaimniecībā nodarbināto personu regulējums neietver aizsardzību bezdarba gadījumā"?

2) Ja uz iepriekšējo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai ir jāuzskata, ka minētā tiesību norma ir aizliegtas diskriminācijas piemērs saskaņā ar Direktīvas 2006/54 9. panta 1. punkta e) un/vai k) apakšpunkta noteikumiem, ciktāl strīdīgās tiesību normas, proti, *LGSS* 251. panta d) punkta, adresāti ir gandrīz tikai sievietes?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

20 *TGSS* un Spānijas valdība apgalvo, ka gan lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi ir nepieņemami.

21 Pirmām kārtām, attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību tās būtībā apgalvo, ka pamatlieta patiesībā attiecas nevis uz apgalvotajām tiesībām veikt iemaksas, bet gan uz tiesību uz bezdarbnieka pabalstiem atzīšanu. No tā izrietot, pirmkārt, ka šis strīds esot mākslīgs tādā ziņā, ka CJ esot vērsusies iesniedzējtiesā, pamatojoties uz maldīgiem pamatiem. Otrkārt, tā kā šī atzīšana ietilpst sociālo lietu tiesu kompetencē, iesniedzējtiesai neesot jurisdikcijas izskatīt šādu strīdu kā administratīvajai tiesai, līdz ar to neesot nekādas saiknes starp lūgto Savienības tiesību interpretāciju un šīs lietas risinājumu.

22 Turklāt *TGSS* apgalvo, ka gadījumā, ja minētā prāva faktiski attiektos uz tiesību veikt iemaksas atzīšanu, Direktīvas 79/7 interpretācija nebūtu nepieciešama, lai to atrisinātu, jo jautājums par mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku īpašās sistēmas aizsargājošās darbības apjomu ir nošķirams no šīs sistēmas finansēšanas jomas.

23 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp Tiesu un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociaţia "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 115. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

24 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbilstības prezumpcija. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociaţia "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 116. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 It īpaši, kā izriet no paša LESD 267. panta formulējuma, lūgtajam prejudiciālajam nolēmumam ir jābūt "vajadzīgam", lai iesniedzējtiesa varētu "sniegt spriedumu" lietā, kuru tā izskata. Tādējādi prejudiciālā nolēmuma procedūras priekšnoteikums tostarp ir strīda faktiskā izskatīšana valstu tiesās, kā ietvaros tām ir jāpieņem nolēmums, kurā var tikt ņemts vērā prejudiciālais spriedums (spriedums, 2021. gada 18. maijs, *Asociaţia "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 117. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

26 Šajā gadījumā, kā tas ir izklāstīts šī sprieduma 15. un 18. punktā, vispirms pamatlieta attiecas uz to, ka *TGSS* ir noraidījusi lūgumu veikt iemaksas bezdarba apdrošināšanas shēmā, lai iegūtu tiesības uz atbilstošu bezdarbnieka pabalstu. Pēc tam šis noraidījums ir balstīts uz šo pabalstu izslēgšanu no mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku īpašās sistēmas *LGSS* 251. panta d) punkta izpratnē. Visbeidzot šī izslēgšana, tā kā tā ir piemērojama darba ņēmēju grupai, ko veido gandrīz tikai sievietes, iesniedzējtiesas ieskatā, varētu radīt netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ, kas ir aizliegta ar Direktīvām 79/7 un 2006/54.

27 Šādos apstākļos, pirmkārt, iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi nav hipotētiski un, otrkārt, lūgtā Savienības tiesību interpretācija ir saistīta ar pamatlietas priekšmetu, ciktāl tas patiesībā attiecas uz tiesību uz bezdarbnieka pabalstiem atzīšanu un šķiet nepieciešams šī sprieduma 25. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, lai iesniedzējtiesa varētu taisīt savu spriedumu, ļaujot tai izvērtēt pamatlietā aplūkoto tiesību normu. No tā izriet ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

28 Šo secinājumu neatspēko Spānijas valdības arguments par to, ka iesniedzējtiesai, iespējams, nav jurisdikcijas izskatīt šādi definēto pamatlietu, jo tā ietilpst sociālo lietu jurisdikcijā. Šajā ziņā ir pietiekami atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa nevar nedz apšaubīt iesniedzējtiesas veikto novērtējumu attiecībā uz prasības pamatlietā pieņemamību, kas saistībā ar

prejudiciālā nolēmuma procedūru ietilpst valsts tiesas kompetencē, nedz pārbaudīt, vai rīkojums par prejudiciālā jautājuma uzdošanu ir pieņemts atbilstoši valsts noteikumiem par tiesu darba organizāciju un procesu. Proti, Tiesai ir jāievēro lēmums par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko ir pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, ja šis lēmums nav atcelts saskaņā ar valsts tiesībās iespējami paredzētajiem tiesību aizsardzības līdzekļiem (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *Governo della Repubblica italiana* (Itālijas miertiesnešu statuss), C-658/18, EU:C:2020:572, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Otrām kārtām, attiecībā uz prejudiciālo jautājumu pieņemamību Spānijas valdība, kurai šajā ziņā pievienojas Eiropas Komisija, apgalvo, pirmkārt, ka Direktīva 2006/54 nav piemērojama Spānijas sociālā nodrošinājuma sistēmai, ko reglamentē *LGSS*. Tā kā šie jautājumi attiecas uz Direktīvu 2006/54, tie būtu jāatzīst par nepieņemamiem.

30 Otrkārt, Spānijas valdība netieši apgalvo, ka minētie jautājumi ir nepieņemami, ciktāl tie attiecas arī uz Direktīvu 79/7. Šī valdība uzskata, ka šī direktīva neliek dalībvalstīm ieviest aizsardzību pret tādu konkrētu risku kā bezdarbs un tas nozīmētu, ka lūgums veikt iemaksas saistībā ar šo risku, lai iegūtu tiesības uz atbilstošajiem pabalstiem, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, neietilpstot minētās direktīvas piemērošanas jomā.

31 Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja nav acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, iebildums attiecībā uz šīs tiesību normas nepiemērojamību pamatlietā nav saistīts ar lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, bet attiecas uz uzdoto jautājumu būtību (spriedums, 2021. gada 28. oktobris, *Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo*, C-319/19, EU:C:2021:883, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Šādos apstākļos, ņemot vērā šī sprieduma 26. un 27. punktā izklāstītos apsvērumus, uzdotie jautājumi ir pieņemami.

Par lietas būtību

33 Ar saviem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 79/7 4. panta 1. punkts un Direktīvas 2006/54 5. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, ar kuru no sociālā nodrošinājuma pabalstiem, kas tiek piešķirti mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem saskaņā ar likumā noteikto sociālā nodrošinājuma sistēmu, ir izslēgti bezdarbnieka pabalsti.

34 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, kā arī no *LGSS* 251. panta formulējuma izriet, ka mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku īpašā sistēma ir iekļauta *LGSS* reglamentētajā vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmā un ka šiem darbiniekiem ir tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem saskaņā ar šajā vispārējā sistēmā paredzētajiem noteikumiem un nosacījumiem. Konkrētāk, attiecībā uz bezdarbnieka pabalstiem no *LGSS* 264. panta 1. punkta a) apakšpunkta izriet, ka uz visiem darbiniekiem, uz kuriem attiecas minētā vispārējā sistēma, principā attiecas aizsardzība pret bezdarbu ar nosacījumu, ka tie šajā ziņā paredz veikt iemaksas.

35 Tādējādi, kā ir norādīts šī sprieduma 26. punktā, tā kā pamatlieta attiecas uz mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku aizsardzību pret bezdarbu, no kuras viņi ir izslēgti saskaņā ar *LGSS* 251. panta d) punktu, šis strīds būtībā attiecas uz bezdarbnieka pabalstu, kuri piešķirti saskaņā ar Spānijas tiesību aktos paredzēto sociālā nodrošinājuma sistēmu, piemērojamības personām tvērumu.

36 No tā izriet, pirmkārt, ka pamatlietā aplūkotie bezdarbnieka pabalsti ietilpst Direktīvas 79/7 piemērošanas jomā un līdz ar to tā ir piemērojama šajā lietā. Šie pabalsti ir daļa no tiesību aktos paredzētās aizsardzības sistēmas pret kādu no šīs direktīvas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem riskiem, proti, bezdarba risku, un tie ir tieši un faktiski saistīti ar aizsardzību pret šo risku (šajā ziņā skat. spriedumu, 2021. gada 14. oktobris, *INSS* (Atraitnības pensija, pamatojoties uz kopdzīvi), C-244/20, nav publicēts, EU:C:2021:854, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Otrkārt, tas nozīmē, ka Direktīva 2006/54 nav piemērojama pamatlietā. No šīs direktīvas 1. panta otrās daļas c) punkta, kas aplūkots kopā ar tās 2. panta 1. punkta f) apakšpunktu, izriet, ka minētā direktīva nav piemērojama ar likumu noteiktajām sistēmām, kuras ir reglamentētas Direktīvā 79/7. (spriedums, 2019. gada 12. decembris, *Instituto Nacional de la Seguridad Social* (Piemaksa pie pensijas mātēm), C-450/18, EU:C:2019:1075, 34. punkts).

38 Līdz ar to, ņemot vērā šī sprieduma 34.–37. punktā izklāstītos apsvērumus, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, būtībā ir jāizvērtē, vai tāda valsts tiesību norma kā *LGSS* 251. panta d) punkts var ietvert diskrimināciju dzimuma dēļ attiecībā uz Spānijas tiesību aktos paredzētās sociālā nodrošinājuma sistēmas, kas nodrošina aizsardzību pret bezdarbu Direktīvas 79/7 4. panta 1. punkta pirmā ievilkuma, lasot to kopā ar tās otro apsvērumu un 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta piekto ievilkumu, piemērojamību personām.

39 Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā aplūkotā neietver tiešu diskrimināciju dzimuma dēļ, jo tā vienādi ir piemērojama gan vīriešu, gan sieviešu dzimuma darba ņēmējiem, kuri ir apdrošināti speciālajā mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku sistēmā.

40 Saistībā ar jautājumu, vai šāda valsts tiesību norma ietver netiešu diskrimināciju, pirmām kārtām, ir jāatgādina, ka Direktīvas 79/7 kontekstā šis jēdziens ir jāsaprot tāpat kā Direktīvas 2006/54 kontekstā (spriedumi, 2019. gada 8. maijs, *Villar Láiz*, C-161/18, EU:C:2019:382, 37. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 24. punkts). No šīs direktīvas 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka netieša diskriminācija dzimuma dēļ ir tad, ja šķietami neitrāls noteikums, kritērijs vai prakse izraisa viena dzimuma personām īpaši nelabvēlīgu situāciju salīdzinājumā ar otra dzimuma personām, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav objektīvi attaisnojama ar tiesisku mērķi un ja vien tas nav atbilstīgs un vajadzīgs līdzeklis šāda mērķa sasniegšanai.

41 Šādas īpaši nelabvēlīgas situācijas esamību tostarp var konstatēt, ja ir pierādīts, ka tāda tiesību norma kā pamatlietā aplūkotā negatīvi skar daudz vairāk viena dzimuma personas salīdzinājumā ar otra dzimuma personām. Valsts tiesai ir jāizvērtē, vai tas tā ir pamatlietā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 8. maijs, *Villar Láiz*, C-161/18, EU:C:2019:382, 38. punkts, un 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 25. punkts).

42 Gadījumā, ja valsts tiesai būtu statistikas dati, Tiesa ir nospriedusi, ka, pirmkārt, šai valsts tiesai ir jāņem vērā visi darba ņēmēji, kam ir piemērojams valsts tiesiskais regulējums, kura ietvaros ir radusies atšķirīgā attieksme, un, otrkārt, jāsalīdzina šī regulējuma piemērošanas jomā ietilpstošo

darba ņēmēju – sieviešu, kuras skar un kuras neskar iespējama atšķirīgā attieksme, attiecīgās proporcijas ar tām pašām proporcijām, kas atspoguļo šajā regulējumā ietilpstošos darba ņēmējus vīriešus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 24. septembris, YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 52. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 26. punkts).

43 Šajā ziņā valsts tiesai ir jāizvērtē, kādā mērā tai iesniegtie statistikas dati ir ticami un vai tos var ņemt vērā, proti, vai tie neatspoguļo gluži vienkārši nejaušas un gadījuma rakstura parādības un vai tie ir pietiekami būtiski (spriedumi, 2020. gada 24. septembris, YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 51. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 27. punkts).

44 Šajā gadījumā, kā secinājumu 58. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, ir jāņem vērā ne tikai mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku speciālās sistēmas dalībnieki, bet arī visi darba ņēmēji, uz kuriem attiecas Spānijas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēma, kurā šie dalībnieki ir integrēti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 28. punkts). Kā jau tika norādīts šī sprieduma 35. punktā, pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma palīdz noteikt šajā vispārējā sistēmā piešķirto bezdarbnieka pabalstu piemērojamību personām.

45 Jākonstatē, ka no *TGSS* mutvārdu apsvērumos sniegtajiem statistikas datiem izriet, ka, pirmkārt, 2021. gada 31. maijā darbinieku skaits, uz kuriem attiecās minētais vispārējais režīms, bija 15 872 720, no tiem 7 770 798 bija sievietes (48,96 % darbinieku) un 8 101 899 bija vīrieši (51,04 % darbinieku). Otrkārt, tajā pašā datumā to darba ņēmēju grupā, kuri bija piesaistīti mājas darbinieku īpašajai sistēmai, bija 384 175 darba ņēmēji, no tiem 366 991 sieviete (95,53 % no šīs īpašās sistēmas dalībniekiem, proti, 4,72 % darba ņēmēju) un 17 171 vīrietis (4,47 % no minētās īpašās sistēmas dalībniekiem jeb 0,21 % darbinieku).

46 Tādējādi no šiem statistikas datiem izrietot, ka sieviešu dzimuma darba ņēmēju, uz ko attiecas Spānijas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēma un ko skar atšķirīgā attieksme, kura izriet no pamatlietā aplūkotās valsts tiesību normas, proporcija ir ievērojami lielāka nekā vīriešu dzimuma darbiniekiem.

47 No tā izriet, ka tad, ja pēc vērtējuma, kas iesniedzējtiesai ir jāveic šī sprieduma 42. un 43. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē, tā secinātu, ka minētie statistikas dati ir ticami, reprezentatīvi un nozīmīgi, būtu jāuzskata, ka *LGSS* 251. panta d) punkts ir īpaši nelabvēlīgs darba ņēmējām sievietēm salīdzinājumā ar vīriešu dzimuma darba ņēmējiem.

48 No tā izrietētu, ka šī valsts tiesību norma ietverot netiešu diskrimināciju dzimuma dēļ, kas ir pretrunā Direktīvas 79/7 4. panta 1. punktam, ja vien to nepamato objektīvi un ar diskrimināciju dzimuma dēļ nesaistīti faktori. Tā tas ir gadījumā, ja šī tiesību norma atbilst leģitīmam sociālās politikas mērķim, ir piemērota šī mērķa sasniegšanai un ir nepieciešama šajā nolūkā, ņemot vērā, ka tā var tikt uzskatīta par piemērotu izvirzītā mērķa sasniegšanai tikai tad, ja tā patiešām atbilst rūpēm to sasniegt un ja tā tiek īstenota saskanīgi un sistemātiski (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 70. un 71. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra, un 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 31. un 32. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

49 Apgalvojumam, ka mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku situācija nav līdzīga citu algotu darba ņēmēju, kuri ir Spānijas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēmas dalībnieki, situācijai, uz ko atsaucas Spānijas valdība, lai pamatotu šādas netiešas diskriminācijas neesamību, šajā ziņā nav nozīmes.

50 Proti, kā secinājumu 47. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, pretēji lietai, kurā tika pasludināts 2018. gada 26. jūnija spriedums MB (Dzimuma maiņa un vecuma pensija) (C-451/16, EU:C:2018:492), uz kuru atsaucas šī valdība, pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma nav tieša diskriminācija dzimuma dēļ, ko varētu apstrīdēt ar to, ka, iespējams, mājsaimniecībā nodarbinātu darbinieku situācija nav līdzīga citu darba ņēmēju situācijai.

51 Otrām kārtām, saistībā ar objektīvā attaisnojuma iemesla esamību šī sprieduma 48. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē ir jāuzsver – kaut arī attiecībā uz faktisko apstākļu novērtēšanu un valsts tiesību normu interpretāciju vienīgi valsts tiesas kompetencē ir konstatēt, vai un kādā apmērā apstrīdētā valsts tiesību norma ir pamatota ar šādu objektīvu iemeslu, tomēr prejudiciālā nolēmuma procedūrā Tiesas kompetencē ir sniegt tāda veida norādījumus un valsts tiesai lietderīgas atbildes, kas valsts tiesai atvieglinātu nolēmuma pieņemšanu, ievērojot tai iesniegtos materiālus un tajā sniegtos rakstveida un mutvārdu paskaidrojumus (spriedumi, 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 72. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 24. septembris, YS (Vadošu darba ņēmēju arodpensijas), C-223/19, EU:C:2020:753, 58. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

52 Šajā kontekstā Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka, izvēloties sociālās politikas un nodarbinātības mērķu īstenošanai piemērotus pasākumus, dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība (spriedumi, 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 73. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2021. gada 21. janvāris, *INSS*, C-843/19, EU:C:2021:55, 33. punkts), tomēr attiecīgajai dalībvalstij kā iespējami diskriminējoša noteikuma autoram ir jāpierāda, ka šis noteikums atbilst šī sprieduma 48. punktā izklāstītajiem nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 20. oktobris, *Brachner*, C-123/10, EU:C:2011:675, 74. punkts, un 2014. gada 17. jūlijs, *Leone*, C-173/13, EU:C:2014:2090, 55. punkts).

53 Šajā gadījumā Spānijas valdība un *TGSS* rakstveida un mutvārdu apsvērumos apgalvo, ka likumdošanas politikas lēmums izslēgt no aizsardzības pret bezdarbu mājsaimniecībā nodarbinātos darbiniekus ir saistīts ar šīs profesionālās nozares īpatnībām. Pirmkārt, mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku darba jomā esot augsts nodarbinātības līmenis, zems kvalifikācijas līmenis un līdz ar to arī zems atalgojums un būtiska darba ņēmēju, kas nav apdrošināti sociālā nodrošinājuma sistēmā, procentuālā daļa. Otrkārt, šo darba ņēmēju darba attiecības raksturo tas, ka viņu darba devējam, kas ir ģimenes vadītājs, kurš negūst peļņu no minēto darbinieku algota darba, nav profesionāla rakstura, un tas, ka šīs attiecības notiek ģimenes mājoklī, un tas apgrūtina gan nosacījumu bezdarbnieka pabalsta saņemšanai, gan kontroles pārbaudi dzīvesvietas neaizskaramības dēļ.

54 Šajā kontekstā šīs ieinteresētās personas norāda, ka iespējamā aizsardzības pret bezdarba risku iekļaušana šajā īpašajā sistēmā varētu izraisīt iemaksu palielināšanu un tas varētu nozīmēt, ka varētu pieaugt nelegālā nodarbinātība bez apdrošināšanas vai sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanas, un tas tādējādi varētu izraisīt mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku aizsardzības samazināšanos. Līdz ar to pamatlietā aplūkojamās valsts tiesību normas mērķis ir aizsargāt nodarbinātības līmeņus un darba ņēmēju sociālās aizsardzības nolūkos cīnīties pret nelegālu darbu un sociālo krāpšanu.

55 Spānijas valdība piebilst, ka šī valsts tiesību norma ir samērīga ar tās leģitīmo sociālās politikas mērķu īstenošanu. Pirmkārt, izņemot bezdarbnieka pabalstus, mājsaimniecībā nodarbinātie darbinieki principā var saņemt visus pabalstus, ko piešķir Spānijas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēma, neraugoties uz niecīgākajām iemaksām šīs shēmas finansēšanā samazināto iemaksu likmju dēļ. Turklāt aizsardzības pret bezdarbu izslēgšana attiecoties uz risku, kas šajā darba ņēmēju grupā neesot izplatīts.

56 Otrkārt, bezdarba pabalstu izslēgšana no pabalstiem, ko piešķir mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku īpašā sistēma, nerada pilnīgu aizsardzības trūkumu attiecībā uz bezdarba risku, jo šiem darbiniekiem bija paredzēts izņēmuma un pagaidu pabalsts par nodarbinātības neesamību sakarā ar viņu darbības izbeigšanu vai samazināšanu saistībā ar veselības krīzi Covid-19 pandēmijas kontekstā.

57 Šajā ziņā, runājot, pirmkārt, par pamatlietā aplūkotās valsts tiesību normas mērķiem, ir jānorāda, ka mērķi, pirmām kārtām, saglabāt nodarbinātības līmeni un veicināt nodarbinātību un, otrām kārtām, darba ņēmēju sociālās aizsardzības nolūkos apkarot nelikumīgu darbu un sociālo krāpšanu ir Savienības vispārējie mērķi, kā tas izriet no LES 3. panta 3. punkta un LESD 9. panta.

58 Turklāt, kā ģenerāladvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 67. punktā, Tiesa šos mērķus ir atzinusi attiecīgi par leģitīmu sociālās politikas mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 16. oktobris, *Palacios de la Villa*, C-411/05, EU:C:2007:604, 64.–66. punkts, un 2020. gada 2. aprīlis, *Comune di Gesturi*, C-670/18, EU:C:2020:272, 36. un 37. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra) un par primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, kas var pamatot Līgumā atzīto pamatbrīvību īstenošanas ierobežojumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 16. aprīlis, *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un 2018. gada 13. novembris, *Čepelnik*, C-33/17, EU:C:2018:896, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

59 Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka minētie mērķi var attaisnot atšķirīgu attieksmi, kas acīmredzami skar vairāk sievietes nekā vīriešus, saistībā ar piekļuvi likumā noteiktajai bezdarba apdrošināšanas sistēmai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1995. gada 14. decembris, *Megner* un *Scheffel*, C-444/93, EU:C:1995:442, 27., 28. un 32. punkts).

60 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka *LGSS* 251. panta d) punkta mērķi principā ir leģitīmi sociālās politikas mērķi, kas var pamatot netiešo diskrimināciju dzimuma dēļ, ko ietver šī valsts tiesību norma.

61 Otrkārt, attiecībā uz valsts noteikumu spēju sasniegt šos mērķus un jo īpaši uz jautājumu, vai tie tiek īstenoti konsekventi un sistemātiski, jānorāda, ka, no vienas puses, darba ņēmēju aizsardzība ar sociālā nodrošinājuma sistēmu palīdzību pēc savas būtības rada ar šo ražošanas faktoru saistīto izmaksu pieaugumu, kas atkarībā no darba tirgus apstākļiem var ietekmēt nodarbinātības līmeni jebkurā no šā tirgus nozarēm, un, no otras puses, ka pati šādu shēmu pastāvēšana neatkarīgi no attiecīgās nozares rada risku, ka uz to sniegto aizsardzību var atsaukties krāpnieciskā veidā.

62 Līdz ar to, lai varētu uzskatīt, ka pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma ir īstenota saskanīgi un sistemātiski, ņemot vērā šī sprieduma 57. punktā minētos mērķus, ir jākonstatē, ka darba ņēmēju kategorija, uz kuru tā neattiecas aizsardzībai pret bezdarbu, atbilstošā veidā atšķiras no citām darba ņēmēju kategorijām, kas no tās nav izslēgtas.

63 Šajā ziņā no *TGSS* un Spānijas valdības apsvērumiem izriet, ka visu citu kategoriju darba ņēmējiem, kuru darba tiesiskās attiecības tiek īstenotas mājās ar neprofesionāliem darba devējiem vai kuru darba jomai ir tādas pašas īpatnības attiecībā uz nodarbinātības līmeni, kvalifikāciju un atalgojumu kā mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem, tādiem kā dārznieki un privātie šoferi vai lauksaimniecības darbinieki, kā arī darba ņēmēji, ko nodarbina tīrīšanas uzņēmumi, tiek nodrošināta aizsardzība pret bezdarbu, neraugoties uz likmēm, kas dažkārt ir zemākas par tām, kuras ir piemērojamas attiecībā uz mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem.

64 Tādējādi likumdošanas izvēle izslēgt mājas darbiniekus no bezdarbnieka pabalstiem, kas piešķirti saskaņā ar Spānijas vispārējo sociālā nodrošinājuma sistēmu, nešķiet īstenota saskanīgi un sistemātiski salīdzinājumā ar citām darba ņēmēju kategorijām, kas saņem tādus pašus pabalstus un kam ir tādas pašas pazīmes un darba apstākļi, kādi ir šī sprieduma 53. punktā minētajiem mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem, un līdz ar to līdzīgi riski saistībā ar nodarbinātības līmeņa samazināšanos, sociālo krāpšanu un nelegālā darba meklēšanu.

65 Turklāt ir jāuzsver apstāklis, par kuru nav strīda starp pamatlietā iesaistītajiem dalībniekiem, ka dalība īpašajā mājsaimniecībā nodarbināto darbinieku sistēmā principā rada tiesības uz visiem pabalstiem, ko piešķir Spānijas vispārējā sociālā nodrošinājuma sistēma, izņemot bezdarbnieka pabalstus. Konkrēti, no Spānijas valdības apsvērumiem izriet, ka šī sistēma it īpaši attiecas uz riskiem, kas saistīti ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām.

66 Tomēr, ciktāl šie citi pabalsti, šķiet, rada tādu pašu sociālās krāpšanas risku kā bezdarbnieka pabalsti, šis apstāklis, šķiet, arī var likt apšaubīt pamatlietā aplūkotās valsts tiesību normas iekšējo konsekvenci attiecībā uz šiem citiem pabalstiem. Šajā kontekstā iesniedzējtiesai būs jāpārbauda, kā šīs valsts tiesību normas saskaņotību ietekmē mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem piemērojamo iemaksu likmju progresīva palielināšanās, uz ko rakstveida apsvērumos ir norādījusi Spānijas valdība.

67 Šādos apstākļos, kā to ir norādījis arī ģenerāladvokāts secinājumu 99. punktā, ir jāuzskata, ka Spānijas valdības un *TGSS* sniegtā informācija neliecina, ka attiecīgās dalībvalsts izvēlētie līdzekļi ir piemēroti izvirzīto leģitīmo sociālās politikas mērķu sasniegšanai, tomēr tas ir jāizvērtē iesniedzējtiesai.

68 Turklāt vēl ir jānorāda, treškārt, ka gadījumā, ja iesniedzējtiesai tomēr būtu jākonstatē, ka pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma atbilst leģitīmiem sociālās politikas mērķiem un ka tā ir piemērota šo mērķu sasniegšanai, tai vēl būtu jāpārbauda, vai šī tiesību norma nepārsniedz to, kas ir nepieciešams minēto mērķu sasniegšanai.

69 Šajā kontekstā no iesniedzējtiesas lēmuma, kā arī no CJ mutvārdu apsvērumiem izriet, ka aizsardzības pret bezdarbu izslēgšana nozīmējot, ka mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem nav iespējams saņemt citus sociālā nodrošinājuma pabalstus, uz kuriem šiem darba ņēmējiem būtu tiesības un kuru piešķiršana būtu atkarīga no tā, vai zūd tiesības uz bezdarbnieka pabalstiem, piemēram, pabalsti pastāvīgas invaliditātes gadījumā vai sociālās palīdzības pabalsti personām bez darba.

70 Tā kā šī izslēgšana izraisītu lielāku sociālās aizsardzības trūkumu mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem, kas izpaužas kā sociālo grūtību situācija, nešķiet, ka pamatlietā aplūkotā valsts tiesību norma – ar nosacījumu, ka iesniedzējtiesa pārbauda minētās izslēgšanas apgalvotās sekas attiecībā uz citu sociālo pabalstu piešķiršanu, – ir nepieciešama minēto mērķu sasniegšanai.

71 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 79/7 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kas izslēdz bezdarbnieka pabalstus no sociālā nodrošinājuma pabalstiem, kuri mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem tiek piešķirti saskaņā ar likumā noteiktā sociālā nodrošinājuma sistēmu, ja šī tiesību norma īpaši nelabvēlīgi ietekmē sieviešu dzimuma darba ņēmējas salīdzinājumā ar vīriešu dzimuma darba ņēmējiem un ja to neattaisno objektīvi un ar diskriminācijas dzimuma dēļ nesaistīti faktori.

Par tiesāšanās izdevumiem

72 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 79/7/EEK (1978. gada 19. decembris) par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kas izslēdz bezdarbnieka pabalstus no sociālā nodrošinājuma pabalstiem, kuri mājsaimniecībā nodarbinātajiem darbiniekiem tiek piešķirti saskaņā ar likumā noteiktā sociālā nodrošinājuma sistēmu, ja šī tiesību norma īpaši nelabvēlīgi ietekmē sieviešu dzimuma darba ņēmējas salīdzinājumā ar vīriešu dzimuma darba ņēmējiem un ja to neattaisno objektīvi un ar diskriminācijas dzimuma dēļ nesaistīti faktori.

[Paraksti]